

FOGADÓ

ORSZÁGOS VENDEGLŐS SZAKKÖZLÖNY.

A MAGYAR FOGADÓS-, VENDEGLŐS- ÉS KÁVÉSIPAR, A BORGZASDASÁG ÉS AZ IDEGENFORGALOM ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP

Hivatalos szaklapja:

Az „Országos Vendéglős Egyesületnek”, a „Székesfővárosi Vendéglősök és Kocsmárosok Ipartársulatának”, a Szabolcsi, Tolnai, vármegyei, Kassai, Erzsébetfalvai, Brassó megyei, Csepeli, Sárar és vidéke, Pécs-Baranyai, Kispesztentőlirinci, Németújvári, Lévavidéki, Szatmármegyei, Zombori, Nemesócsa és vidéke, Hunyadvármegyei, Csongrádvármegyei, Sopronaloldali, Sárosmegyei, Budaiok és környéke, Ereszkujvár és vidéke, Ceglédi, Marosvásárhely és Marostörő megyei, Mezőtur, Turker és Dévanyai fogadós (szállodások) vendéglős, kocsmáros és kávé ipartársulatok illetve egyleteknek; az Aradi pincér öns. és elh. egylet és több jótékony pincér-asztalkárságnak és közszolgálati vendéglős-csoportnak.

TARTALOM:

Az idegenforgalom kérdése körül.
Csak magyarul.
A jótékony szolgálatában.
Nemzetközi levél. (Tóth G.)
Különböző közlemények.
A mi katonáink.
Nyitók.
Hasznos tudnivalók.
Utazói híreink.
Szerkesztői üzenetek.
Kortársok. — Hírdetéseik.

ORSZÁGOS VENDEGLŐS EGYESÜLET.

Hivatalos helyiség: VIII. ker., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3–6 óráig.

Felhívás és értesítés. Felhívásnak azon vidéki vendéglősök és kocsmárosok, akik az „Országos Vendéglős Egyesületnek” még nem tagjai, hogy lépjenek be és belépésüket jelenték be. Bejelentésük után megküldjük az alapszabályokat. *Beviteli díj: 2 korona. Évi tagdíj: 4 korona.* Az „O. V. Egyesület” tagjainak szolgálatokban tájékoztatást és esetleg jogtanácsot díjtalan nyújt, ha az iródához fordul. Ilyen esetekben a levéllel válaszbélyeg mellékelendő. *Az elnökség.*

SZÉKESFŐVÁROSI VENDEGLŐSÖK ÉS KOCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA.

Hivatalos helyisége: VIII. Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3–6 óráig.

Jogtanácsot az ipartársulat minden tagja ingyen kaphat, ha az iránt az ipartársulat iródájához fordul.

Az ipartársulat mindennemű hivatalos közleménye kizárólag a „Fogadó” útján közölhetik.

Előfizetés.

A t. előfizetők kéretnek, hogy esedékes előfizetésüket a lejáratok pontosan utassák meg. Fogadó kiadóhivatala. Bpest, Gyulai Pál-u. 9.

ELŐFIZETÉS: Egy évre 12, fél évre 6 K.
LAPMEGJELENÉS: 1-én és 15-én.

Szerkesztő és lapkiadó: FLÓR GYÖZÖ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, VIII., GYULAI PÁL-U. 9.

Az idegenforgalom kérdése körül.

Idegenforgalmunk alapjai.

A Balaton dicserete.

Támadás az idegenforgalom ellen.

A „Fogadó” szaklapnak az idegenforgalom kérdéseivel foglalkozó régebbi írásai, áttelepültek egy napra a Budapesti Hirlapba. Vagy legalább is úgy tetszett, mintha a mi írásaink elevenedtek volna meg a nevezett lap hasábjain. Még a cím is hasonlótt a mieinkhez: „A magyar föld ritkaságai” (mint . . .) Az idegenforgalom bázisai (alapjai) címmel íródott a terjedelmes közlemény, mely már ebből a szempontból is kedves és rokonszenves volt előttünk. Ki írta? Hivatásos író- és szakember: Hankó Vilmos dr. a vegytudomány, fürdő- és ásványtan (balneologia és kémia) tudós nagymestere.

Az országos hírű férfiú, mint író és tudós, szemlélteti közel másfél oldalas cikkében a mi szépséges magyar földünk természeti csodáit, amelyekhez hasonló ritkaságokat sem a nyugati államokban, sem a világ más részében nem lehet találni. Hogy minderről teljes megbizonyosságot lehessen nyerni; olvasóit mindenekelőtt végig vezeti a regényes szépségű Erdélyen, mely az érdekes és értékes természeti csodákban valósággal bővelkedik. És szemünk előtt szép sorjában feltűnedeznek a Retyezát és csiki hegyek tengerszem-csodái, a torjai Büdös-barlang, a szováti híres Medvetó, a pokolsaras Kovászna-fürdő s több ily csodás és érdekes hely; majd a zordon fenséggel égbenyuló Kárpátokon keresztül a dobosinai jégbarlang — ez a csodás tünemény — és országunk legszebb ékessége: a gyönyörű Balaton. Miután még a világ legszebb városát, legnagyobb fürdő- és ásványvizeletét: Budapestet s továbbá: az alduiai szorost, a parajdi sóhegyet, a borszéki Lohogót, Kis-Sáros, a tordai hasadékat és a bihari hegység csoda-

világát is láttuk; a kiváló tudós megállapítja (amit a Fogadó is annyiszor juttatott kifejezésre), hogy a magyar földet Isten is arra teremtette, hogy a népek gyönyörködjenek szépségében.

No és tényleg, így van-e ez? Így volna, — mondja a cikkíró — ha azok a csodás helyek másuttal volnának. Például, Svájcban vagy Tirolban, ahol úgy értenek minden kis természeti kedvezmény kiaknázásához, a különböző részvénytársaságoknak szebb és szebb vendéglátó állnának mindenütt s az idegenek révén a népek százai látnák vagyoni gyarapodásukat és meglegegettségüket.

Ezek és hasonló, vagyis csupa olyan dolgok állnak a közleményben, amiket mi már sokszor megirtunk, és mégis nagy lelki gyönyörűséggel olvastuk a cikket és hálát éreztünk írója iránt, aki az idegenforgalom ügyének illy módon tett szolgálatot. — Az idegenforgalom nagy és fontos ügy, nemzetgazdaságunknak nagy és értékes javai fűződnek hozzá s ennek dacára, olyan kevesen vannak, akik ezzel a fontos közgazdasági kérdéssel törődnek vagy foglalkoznak. Kormányunk, mely leginkább volna hivatva az ügyet előbbre vinni; a jelen nagy dolgai miatt szintén nem ér rá, vagy nem tartja időszerűnek a kérdéssel foglalkozni. De ha az olyan tudós és tekintélyes fő, mint Hankó dr. fogják többször figyelemre méltatni és még gyakrabban írni az idegenforgalomról, akkor oda fönt is más gondolatra és belátásra jutnak s érdemesnek találják, hogy a kérdéssel foglalkozzanak.

Amikor pedig ezeket Hankó dr. gyönyörű írása kapcsán tesszük szavát; nem mulasztjuk el ismételtlen is felhívni a kormány figyelmét az Országos idegenforgalmi tanács megalakítására, oly megtoldással, hogy e fontos szervezet egyik vezetőtagjának igyekezzék megnyerni a „magyar föld ritkaságai” tudós íróját és az idegenforgalommal kapcsolódó kérdé-

„FOGADÓ-NYOMDA“

uj helyisége.

Budapest,

VIII. ker., József-utca 56. szám.

Telefon: József 39-70.

„FOGADÓ NYOMDA ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT“

BUDAPEST, VIII. KERÜLET
JÓZSEF-UTCA 56. SZÁM.

Távbeszélő: JÓZSEF 39-70.
(Telefon)

Vendéglői és ásványi nyomtatványok nagy raktára.

A legszebb és izlelősebb kivitelben készülnek: folyóiratok, árjegyzékek, társulati és egyélti évi jelentések, közgyűlési meghívók és az összes fogadói, vendéglői és kávéházi nyomtatványok u. m.: étlapok, borjegyzékek, konyha-, söntés és kávéházi ívek, asztalkártyák, bérletfüzetek, szobajelentések stb. □ □ □

seknek alapos ösmerőjét. Az ilyen, kiváló erők megnyerése és közreműködésével lehetséges az idegenforgalmat a maga biztos alapjaira helyezni és a mi földünk ritka természeti szépségeinek, megfelelő nagy és széles arányokban kifejleszteni.

Egy bajorországi ur járt a nyár elején a Balaton mellett. Mielőtt azonban oda-jutott, megnézte Budapestet majd néhány napig az ősi koronázó Székesfehérváron és Veszprémben tartózkodott. A két püspöki város multja jó ezeréves, eseményekkel teljes s a derék szövetséges ennek a multnak a lapjait tanulmányozta és a tatárdúlás által majdnem megsemmisített városokban több nagybecsű és olyan történelmi műemlékeket fedezett föl, amikről sokan még nálunk sem tudnak. Azután lement a Balatonra. Amit Magyarországnak erről a nagy darab tó-vízről olvasott, ami szépet s kedvezőt az előző napokban és más alkalommal hallott; mindez semmivé törpült akkor, amikor a Balatont meglátta. Összecsapta kezét és úgy nézte hosszan és átnitálta a csillogó habtdoros és csöndesen hullámzó, gyönyörű Balatont. Több napot töltött ott s ezidő alatt bejárta a Balaton szépséges táját s amikor közeledett az eltávozás ideje, olyan érzések szálltak meg, mint a gyermeket, amikor legelőször távozik el messze, a szeretett szülői háztól.

Mindezt az a balatoni látogató, németur írta le, még szebben és nagy terjedelemben egy német lapban. Szóval egy idegentől, aki először volt nálunk, olvasniuk ezen fölmagasztáló, szép dicséretét a Balatonnak.

Telvé, zsufova vannak fürdőink mindenütt. A tátrai, erdélyi s a dunántúli és inneni fürdők mind, mind tele vannak. De különösen sok a fürdőző és nyaraló a Balatonon. Itt már csak annak jutott hely, aki jövetelét pár héttel előbb jelezte. Csak most látszik meg, hogy micsoda rengeteg számmal voltak azok, akik a háboru előtti években az osztrák, olasz és más idegen fürdőhelyeken nyaraltak. Micsoda szám és micsoda rengeteg pénz, amit ezek az idegent imádó magyarok így módon kiszórtak!

És ebben a nagy „fürdői” forgalomban, fogja magát valaki, egy budapesti újság munkatársa, s leutazik Siófokra és bizonyára, minden előzetes bejelentés nélkül. Siófokon tetőpontján van a fürdői élet és elkövetik azt a hibát, hogy az érkezésben nem látják vagy üdvözlők az újságíró-jenséget s nem lakoltatnak ki egy, vagy két szobát részére és nem fürösztik vajban és minden jóban. Aminek aztán meg is adták az árát. Ugy tudniillik, hogy az újságíró lerántotta a sárgaföldig Siófokot és az egész Balatont

„Ma a Balaton a világ legrágább fürdőhelye. A primitív (a „kedzeteles” nem jutott eszébe) szállónak csufolt tákolmányok, ma kincsesbányák. A falusi viskókért „felárlt” (gyönyörű magyarság) fizetnek s a közönség, mely híjján a tengeri fürdőknek, minden áron a Balaton mentén akar nyaralni, minden árt megfizet!”

Ilyen elkéseredett támadással kezdte. Éppen, hogy csak azt nem mondta: — Te ostoba közönség, minek mész te hazai fürdőre, miért hagyod pénzzedet ennél az utatol magyar nációnál! „Dekoltázos” dának,

háborus jó üzleteket csinált urak, elég pénzetek van ahhoz, hogy magatokat idegen fürdőkön, idegen népek előtt is mutogathassátok!” — Csak éppen, hogy ezeket nem írta.

Elkéseredettségét azzal próbálta megokolni, hogy Siófokon egy személynek az ellátása naponta 20—25 korona, egy fogadói szoba pedig 7 és 15 korona. A teljes ellátás különben a Balatoni fürdőkben átlag 12 korona, lakás nélkül.

Amint ezek az adatok is mutatják; annak a fürmedvényes támadásnak egy szikrányi komoly alapja s a annak az újságírónak szemernyi igazsága sincs. Belőle tehát, csak az elkéseredettség a sértett hiúság beszél. Adatai sem hűek. Mi ösmerünk siófoki nyaralót, aki két nagy szoba, előszoba (vzrenda) konyha szép udvar stb.-ért az egész évadra 700 koronát fizet. Az élelmiszereket aránylag olcsón van módjukban beszerezni, tejük pedig van bőven. Ugyancsak siófoki fürdőzőktől tudjuk, hogy a vendéglői élelmézésért nem fizettek többet mint Budapesten. Siófok a legrágább fürdő, a többi balatoni fürdő aránylag jóval olcsóbb az élet. Hol van hát itt a kizsákmányolás? — Két budapesti polgártól — egyik Karlsbadban s a másik M. badban nyaralt, — érdeklődtünk a fürdői élelmézésre nézve. Mintha csak összebeszéltek volna ezt felelték: — Amikor délelőtt 9 koronát elköltöttünk, még csak félig se laktunk jól! — Sabban a balatoni 12 koronás teljes ellátásban: a reggeli, ebéd, uzsona és a vacsora is bentfogaltatik.

Ahhoz, hogy magyar újságíró ilyen vandál-munkát végezzen, hogy egy nagy gazdasági lendület minden tárgyi és cél szerűség ok nélkül megtámadjon; a legnagyobb foku rosszakaratuság kell. És még egy dolog: a magyar faj és a magyarföld szeretetének hiánya. Nincs az ilyenben egy csöpp igazí magyar vér, egy szikrája se annak az érzésnek, amit faj- és hazaszeretetének neveznek. De komolyság sincs. Mert ha ezeknek csak egy paránya is volna benne; annak a bizonyos jóleső örömmnek kellene kifejezését adnia amiatt, hogy a magyar föld lakói a maguk földjét is kezdik megösmerni. (tán meg is szeretik), s hogy azt a rengeteg vagyon, amit eddig, az ilyen magyarok, a kevésbé szebb, kellemesebb és olcsóbb idegen fürdőhelyeken szórtak és pocskoltak el; most itt költik el és gyarapítják általa a nemzeti vagyon.

Kitűnik ebből a támadásból más egyéb is. Az ilyen egyéneknek az egyes gazdasági kérdésekkel szemben való nagy tudatlansága és tájékozatlansága. Nincs ezeknek tudomásuk arról, hogy az idegenforgalom kérdése körül — az idegenforgalom megalapozása és föllendítése céljából — évek óta milyen munkákat folynak s hogy e munkát folytatják egyike, a „Balatoni Szövetség”, a legnagyobb erőfeszítést vitte véghez, hogy a balatoni fürdők élmezése a mai nehéz időkben biztosítsák. Nevezett Szövetségnek ez év elejévei sikerült elérni, hogy a kormány a balatoni gazdasággal kapcsolatos kérdések miatt kormánybiztot küldött ki, s a Szövetség vezetője és a kormány kiküldöttje munkájának köszönhető most, hogy a balatoni fürdők nagy vendégokasága; liszt, zsír, hus és egyéb élelmicikkben semmi hiányt se szenved. De ha tudják is, az ilyen idegenlelkű ugrifüleseknek ez se elég arra, hogy az ilyen közgazdasági és közérdekű

munkálatok fontosságát megértsek. Ilyeneknek más a célja: beletrombitálni a világba, hogy a Balaton mentén kizsákmányolják a nyaralókat és szidni a közönséget, hogy miért nem mentek idegen fürdőkbe! Szerencsére — bolond szidása, ehnek ugatása, nem hallatszik a mennyországba.

Csak magyarul.

Fogadót, vendéglőt vagy kávéházat ha létesítünk (nyitunk), csak magyaros hangzsu címmel lássuk el, vagy a saját nevünk „cimen” vezessük. Fogadói (szállodai) üzletnél ne a „szálloda” szót, hanem a „fogadó” szót alkalmazzuk, mert a „szálloda” nem magyaros, (az „Einkehrwirtschaft”-ból származik). — „Beszélő-vendéglő” helyett a magyar notában is megörökített szék „Vendéglőfogadó” szót használjuk. Éllapírásiól étlapírók és éthordók ne használjanak idegen. pl. francia és angol ételneveket. Csak magyarul írjanak. A magyar becstelt és önértet teszi a mai időkben minden magyarnak kötelességévé, hogy: csak magyarul gondolkozzon és cselekedjen.

A magyar nyelv lisztasága szempontjából csak a trandó. Cz (ceze) bettét se névben, se más szóban ne írjon senki.

Magyarságunk védelméhez hozzátartozik, hogy vendéglőink és kávéházainkban csak magyar terméket, (pl. magyar pezgőt, ásványvizet, sajtot és egyéb cikket) tartsunk. És mindenekben arra törekedjünk, hogy magyarságukat erősítsük és önmagunkat — s ne az idegeneket — gazdagítsuk.

Vendégotthon elnevezést alkalmazzunk és ajánljuk mindenütt a kifejezésten és csunya izléstelen idegen „pension” szó helyett.

A jétékonyság szolgálatában.

A Hadsegélyező Hivatal s a fogadós-, vendéglős és kávé-iparhoz tartozók egyttes jétékonysági tevékenysége.

A főváros területén működő három szakipartársulatnak a fogadós, vendéglős és kávéiparok tagjaihoz intézendő lelkes fölhívását előző számunkban ösmertettük. Ugyanakkor említett tettünk a „Hadsegélyző Hivatal”-nak a társulatok fölhívásával kapcsolatban kibocsátandó tájékoztató iratáról. A jétékonysági mozgalmat ismertető s a tevékenység megkezdését jelentő ezen iratoknak a szétküldése e hó első napjaiban volt tervezve, ami azonban munkatorlódás miatt, néhány napi halasztást nyert, úgy hogy az iratok szétküldése a most következő napokban fog megtörténni. A „Hads. Hivatal” a fővárosi ipartársulatok fölhívásával kapcsolatban az alábbi tájékoztató iratot küldi szét.

A hazai fogadós (szállodás) vendéglős és kávé-szakiparok t. tagjaihoz!

A m. kir. honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatalának egyik legfőbb feladata: a hazaért elesett hős katonáink özvegyei és árva segélyezésére szolgáló minél nagyobb pénzalap megteremtése.

Ennek a nemes célnak elérésére a Hivatal országos akciókat indított s e jétékonysági akciók támogatására igyekszik az ország társadalmának minden tényezőjét megnyerni. Legutóbb a székesfőváros területén működő szállodás, vendéglős és kávé-ipartársulatok vezetőihez fordult, kérve őket, hogy szervezeteikkel álljanak e nemes cél szolgálatába és közreműködésükkel támogassák a szent ügyet.

Az említett ipartársulatok a leglelkesebb készséggel tették magukéva a Hadsegélyző Hivatal felhívását s a mozgalom sikere érdekében e szakma országos nevű vezérezembere: Glück Frigyes ipartársulati elnök, fogadótulajdonos, a közjétékonysági dolgok ismert pár-

tolója; továbbá a „Székesfővárosi“, illetve a „Dunajobbparti“ vendéglős stb. ipartársulatok érdemes elnökei: Hajos Károly és Kunze Ödön vendéglősök maguk is felhívták kártársaikat a nemes ügy felkarolására, mert az nemcsak hazafias, hanem emberi kötelesség is.

A fogadós vendéglős és kávé szaktársadalom t. tagjai nagyon sokat tehetnek és — nincs kétségünk — fognak is tenni az elesett hősök özvegyei és árvái segélyalapjának naggyá nevelésére. Az eszközöket, amelyekkel a nemes célra közreműködhetnek, a következőkben soroljuk fel:

1. **Főpincéri számolócédlapok** bevezetése és állandó alkalmazása (2, 4 és 10 filléres értékkel.) A számolólapok százankint vannak egybekötve, letéphetők s a hátsó karton-fedeleket, ellenőrzésül a Hads. Hivatal nedves bélyegzőjével vannak bélyegezve. Egy tömb ára 2, 4 vagy 10 korona.

2. **Csataképes levelezőlapok.** A magyar katonák által megvitt harcok jelenetéről 44-féle gyönyörű kiállítási levelezőlapokat hoz forgalomba a H. Hivatal. Egy drb. ára: 20 fillér. 10 drb. ára: 1 kor. 50 fill. 100 drb. ára: 14 korona.

3. **Bélyegkek,** 4 és 10 filléres árban kerek és szegletes formában; használhatók levélborítókra (záróbélyegként) fogadói számlákra és más nyomtatványokra. 25 és 100 drb.-kint vannak csomagolva.

4. **Hadi emlékbélyegkek;** ötféle rajzban és tisztele színben a háború egyes motívumait örökítik meg. Levelekre, levelezőlapokra használhatók s a posta által lebélyegeztetnek. Száz darabonként csomagolva 5 koronáért rendelhetők meg.

5. **Különböző disz- és emléktárgyak.** Hadi foglyok kézi faragványai, gyönyörű művészi kidolgozásban és egyéb disz- és emléktárgyak. Pl. szivar- és szivarkatárcák s ugyan e célra különböző diszes alaku tartók, gyufatartók, poharak, kupák, óratartók, asztalra elhelyezhető különféle diszes dobozok, (helyes kicsike szekrények, levél s mi egyéb célra), fogoly érc- és papírpénzek stb. stb.

Ide tartoznak a háromszínű, zománczott hadsegélyző jelvények, a levelezőlap nagyságú diszes emlék- és képeslapok, naplók mindennemű feljegyzésre, bökrözőtű-j-könyvek aranysegéllyel stb. Ezen tárgyak vasúti vagy nagyobb útermekben egy asztalkán elhelyezett füveszekrényben kiállítva, eladásra igen alkalmasak. Mindezeket részletesen ismerteti a hivatalos tájékoztató.

6. **Gyűjtőlapok.** A Hads. Hivatal számozott és bélyegzett gyűjtőlapokat küld azoknak, akik az elesett katonák özvegyeinek és árváinak adakozni óhajtanak. Az így gyűjtött pénzek nyugtatása az üzletekben kifüggesztett nyugtatókmányok után és hírlapi uton történik.

Ezek és ilyenek volnának azok a tevékenységi eszközök, amelyeket a Hads. Hivatal a fogadós, vendéglős és kávé-iparhoz tartozók közreműködésével érzécseníteni óhajt. Ebben a munkában részt vehetnek az összes erőf és mindenekelőtt a t. üzletlajdonosok, azzal, hogy a fenti tevékenységnek tért engednek; továbbá a fő- és fizetőpénzre s a segédalkalmazottak azáltal, hogy a különböző jótékonyági tárgyak értékesítését eszközölni, illetve szorgalmazni fogják. Az a tevékenység a legnemesebb ügy; a hadi özvegyek és árvák segélyezési ügyét szolgálja. Mindenkit kérünk, hogy a tőle telhető kövesse el a nemes ügynek az érdekében.

Kirchner altáborragy.

A zombori Vadászkiirt-fogadó gyűjtése.

Erdőssy Kálmán, a nevezett fogadó főpincére intézte ezt az ügyet igazi nemese lelkesedéssel és dicséretes sikerrel. A mostani gyűjtése 60 koronát eredményezett a hősök özvegyei és árvái javára. Ezzel kapcsolatban megírta, hogy üzleti állásában változás állt be; a jótékonyaság ügye azonban nem fog fennakadást szenvedni, mert utóda, Heinzelmajer Pál főpincér fogja ugyan olyan lelkesedéssel kezelni. Ő pedig folytatni fogja a nemes munkát Érsekújváron. A fenti összeghez a zombori Vadászkiirt-fogadó derék alkalmazottai újabban az alábbiak szerint járultak hozzá:

Persely tartalma: 7 korona, Erdőssy Kálmán 10, Heinzelmajer Pál 10, Walisch József 10, Stalter Mihály 4, Grili Béla 5, Radovanovics László 1, Milovits Mórko 1, Schröder István 4, Klein Árpád 2, Kriszt József 2, Rőzsa László 2, Névtelen 1 és Róth Sándor 1 kor. Összesen 60 korona.

Az itt kimutatott összeget Erdőssy utóda küldte be szerkesztőségünknek s mi azt a „Hadségélyző Hivatal“-nak utaltuk át.

Egységes mozgalom és tevékenység.

A hősök özvegyei és árvái megsegítése ügyében folytatott külön tevékenységét a „Fogadó“, mint előző számunkban is említettük, beszűntette. Ami teendő résznkről ezután ez ügyben történik, az a „Hads. Hivatal“ ily irányú tevékenységével kapcsolódik s így a bármily címen adakozott vagy befolyt pénz az a H. Hivatal fogják illetni. A „Fogadó“-hoz eddig küldött és az „Orsz. Vendéglős Egyesület“ által kezelt jótékonyasági pénzeket (195 kor; 90 fillér) szintén átutaltuk a „Hads. Hivatalnak“ ugy mint ezt az aug. 1. Fogadóban is említettük. Mindezek dacára a legnemesebb ügynek ezt a szép munkáját ezután még fokozotabb lelkesedéssel folytatjuk és ugyanerre hívjuk föl a mi szakfoglalkozásunk mindazon tagjait is, akiknek módjukban van ezt a nemes ügyet szolgálni és előmozdítani.

Németországi levél.

A düsseldorfi magasabb nemzetközi szakiskola.

A kölni vendéglősök meg a sörgyárak.

(Befejező közlemény.)

A nemzetközi fogadótulajdonosok szövetsége 1912-ben elhatározta, hogy egy nemzetközi fogadói-párti felsőbb tanintézetet állít föl, amelynek létesítését a fogadói-párti gyorsfejlődése és a rohamosan növekedő világforgalom tette szükségessé. Ez a nemzetközi felső tanintézet 1914. év őszén a háború dacára Düsseldorfból megnyitott és hivatalosan a helyes kereskedelmi rendszert, ésszerű gazdasági és szervezési szellemet bevinni a fejlődő fogadói-iparba. Az intézet, mely még egészen új, nem áll meg az eddigiekkel, hanem maga is folyton fejlődik, szélesedik és előadandó tantárgyai szaporodnak. Legközelebb pedig egy nagyobb kiállítási csarnokkal fog kibővíteni, ahol a technika újabb vívmányai lesznek kiállítva és különböző kísérletezések fognak történni. Létesül továbbá egy nagy szakkönyvtár és egy muzeumszerű levéltár. Az intézményt ugyan a nemzetközi fogadósok létesítették, fenntartásához azonban Düsseldorf város maga jelentékeny összeggel járul hozzá. Az intézet vezetése a düsseldorfi főpolgármester kezében van, míg a tényleges igazgatója dr. Herold Fr. Gabr. tanár. Rajta kívül még 19 kiváló tanerő működik az intézetnél. Az előadás tárgyai: a fogadói ipar gazdaságtana, a fogadói ipar története, gazdasági- és nemzetgazdaságtan, jogtudomány, könyvelés, mérleg készí-

tés, gépészet és elektrotechnika, kereskedelmi levelezés, vegytan és élelmiszerismeret, egészségügy, német, francia és angol nyelv. A házi gazdálkodás (gazdasági szeminárium) lehetővé teszi a hallgatóknak, hogy gyakorlati tapasztalatokat is szerezhessenek. Ezenkívül hírneves specialisták gyakran előadásokat tartanak. A múlt tanévben pl. a következő tárgyakból voltak rendkívüli előadások. Az alpesi idegenforgalom beteltyása a turista-fogadók fejlődésére; a fogadói-ipari alkalmazottak szervezkedésének mai állása; a borkereskedelem szervezete; a bank ellenőrzés; a nemzetközi fogadósövetség története és jelentősége a fogadói-párti. A tananyaghoz tartozik ezenkívül: nagy fogadói üzemeknek a megtekintése és tanulmányutak.

Az intézet csak olyan egyéneket vesz fel, kik a középiskolát elvégezték, de elvesz még olyan ifjakat is, kik az eddig szerzett gyakorlati tudásukkal biztosítékot nyújtanak arra, hogy képesek lesznek a tananyaggal megbirkózni. Kifogástalan mulu s értelmes (intelligens) pincéret is felvesznek; sőt női hallgatókat is. Tájkéztatót (prospektust) szívesen küld a „Hotelschul Sekretariat, Düsseldorf“, Bahnstrasse 5. Németország.

Megemlítem még, hogy többféle ösztön- és segélydíjak (stipendiumok) állnak rendelkezésre s így a vagyontalan jobb tehetségeknek is meg van a lehetőség adva, hogy ott tanulmányaikat folytathassák és befejezhessék s a fogadói-párti terén a külföldi értelemben vett, tekintélyes szakemberekké váljanak.

Vendéglős körökben nagy érdeklődéssel várnak most egy bírósági ítéletre. Az eset a következő:

A kölni vendéglős ipartársulat, jogtanácsosa után a kölni ügyészségnél az ottani részvényserfőzde ellen „hadiúzsora és zsarolás miatt“ feljelentést tett, mert a nevezett serfőzde a rendes kontingenstől fölül sörrel, először 5, később 10 s legutóbb már 15 márka rendkívüli pótdíj fizetés ellenében szolgáltatta ki. Ha a vendéglős ezen árfelejtés ellen felszólalt, azzal fenyegették, hogy egyáltalában nem adnak neki sört. Az a vendéglős pedig, aki a serfőzdet azért hagyta ott, hogy más serfőzdiót szerezz be serfőzségletet, — sehonnan sem tudott sört kapni, mert a serfőzdek maguk közt szerződés viszonyba léptek arra nézve, hogy egyik serfőzde sem ad sört olyan vevőnek, aki előbb más serfőzdeknek volt vevője. Így a vendéglősök kénytelenek voltak a követelt árt megfizetni.

A feljelentés illusztrálására az ipartársulat jogtanácsosa fölemlíti, hogy a birodalmi legfelsőbb bíróság döntvénye szerint a bor mint élelmiszer tekintendő; ennél fogva a sör is így ítéltető meg. Minthogy pedig az élelmiszerkezelés a rendes polgári haszonnak 20 százalékos nyereség felelt meg; a serfőzdek lenti eljárásában a hadiúzsora nyilvánvaló.

A vendéglősök pedig nagyon remélik, hogy a bíróság ebben a bünperben marasztaló ítéletet fog hozni, s egyáltalán olyan helyzetbe fog kerülni a birodalmi legfelsőbb bíróság, hogy elvi döntésével a sörgyáraknak *vevők védelme* (Kundschaftenschutz) jelszó alatt üzött uzsorás játékát, egyszer s mindenkorra megfogja akadályozni.

Tóth G.

KÜLÖNFÉLE KOZLEMÉNYEK.

Hátralékos előfizetőinket ismét-lten fölkeressük és tisztelettel fölkerjük, hogy elmaradt előfizetésüket szíveskedjenek az előző lapokkal vagy más uton vett postalványon felhasználásával kiegyenlíteni. Ugyancsak fölkerjük azon t. előfizetőinket is, kiknek előfizetésük az előző vagy a mostani számmal lett esedékes, hogy az esedékes díjakat a kapott postalványon szíveskedjenek beküldeni. Előfizetési és egyéb pénzek: *Fogadó-kiadó-hivatala. (Bpest., VIII. Gyulai Pál-utca 9. sz.)* címre küldendők.

Drágább lett a sürgöny ára. A mai naptól, aug. 15-től kezdve megdrágult a táviratozás: Így a bel-földi forgalomban, ide számítva Ausztriát és Boszniát-Hercegovinát is, egy sző 8 fillér, míg a legkisebb díj táviratozást, 1 korona (ami eddig 62 fill. volt). A helyi és szomszédos forgalomban s a magyar és osztrák csapatok által megszállt területekre is ez a díj érvényes. A németországgal való forgalomban egy sző díja 10 fillér s a legkisebb táviratozást szintén egy korona.

Szesztermelés. A pénzügyminiszter a hivatalos lap közreadása szerint az 1916–1917. termelési időszak szeszmenyiségét, mely a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdekből termelhető s a fogy. adó kisebbik tételének alkalmazása mellett elszállítható; 808.701 hektoliterben állapította meg.

Csak magyarul! Egy olvasónk kivágta a múlt keddi „Pesti Hírlapnak” egy közleményét, mely a pesti kereskedők ékes magyaros nyelvezetét ösmerteti s miután azt vastag vonásokkal körül ceruzázta, fölülje írta: *Csak magyarul* és hogy mi — mit szövegünk hozzá? Hát, bizony csak keserűséggel lehet rágonfolni s mondani csak ezt mondhatjuk: — Ha minden magyar szaklap meg napilap, úgy megette volna kötelességét ebben az ügyben, mint a *Fogadó*, akkor Budapestnek sok tudatlan kereskedője a kérdéses közlemény ismertetése zagyva hülyeségeket nem merne csufolt üzeni a magyar-nyelvből. És ez esetben a „*pensio*” és más ilyen csunya izlésletlen idegen szó s rikíthatna Budapest sok háza falán.

Lesz-e elegendő sör? Lesz, sőt talán több is lesz, mint a múlt esztendőben, — hangzik osztrák ipari körökben. Ez a nézet az általunk is említett sörárpa-elosztása kérdése kapcsán alakult ki, s ennek valószínűségében már csak ezért se lehet ok kételkedni. — Ausztriában ugyanis, mint ezt Bécsből jelentik, az árpa kiutalásának módjára nézve különböző változásokat léptetnek életbe s eszerint csak az ily célból megállapított árpa-mennyiséget szabad felhasználni s a többi a „hadvezeiőség” és az élelmező hivatal rendelkezésére kell visszatartani. Az osztrák sörfőzdek ezzel kapcsolatban a magyar sörgyártás helyzetével is foglalkoznak és azt tartják, hogy ha a kiutalt árpa-mennyiség 50% át nem is használhatnák föl, az üzem akkor is oly arányu lesz, mint a múlt esztendőben. — A bécsiek ezen megállapítása szerint tehát, nnnk kell busulni, mert lesz elegendő sör.

Borvásárlók figyelmébe. A múlt és az előző évben tudvalevően igen sok helyen nagyon rosszul fizetett a szőlőtermés, ami aztán a jó borok iránti nagyobb keresletet vonta maga után. Az ismert „Visontai és mátrahegyaljai szőlőtelepek borát. r. t. igazgatóságát is ez indította arra, hogy a régi évjáratok feltéve öröközt kincseit forgalomba hozza. A Visontamára bortermelő társ. szőlőtelepein különben a múlt évi termés is jól beültött, és ezt fentiekkel ezuttal is a t. borvásárló vendéglősök figyelmébe ajánljuk.

Kitüntetett vendéglősné. Özv. Gömbös Lajosné, fővárosi (Városház-utcai) vendéglősné, a háború ideje alatt tanusított áldozatkészségeért a Vörös Kereszt ezüst díszmérvével lett kitüntetve.

Főpincéri számolócédulák. Mindinkább növekedik azon főpincéreknek a száma, kik a háborúban elesettek hozzátartozói játékonysági ügyének ily módon is szolgálatára igyekeznek lenni. Ezeket a számolólapokat a „Hadszegélyző Hivatal” adja ki és terjeszti, 100-kint 2 és 4 koronás értékben s főpincéreink ugyancsak itt (*Hadszegélyző Hivatal, Bpest, V. Akadémia utca 17. sz.*) rendelhetik meg. A H. Hivatal a pénz előleges beküldése vagy utánvév mellett és minden postaköltség nélkül küldi el a számolócédulákat a rendelőknek. Hasznádjuk és alkalmazzuk mindenütt a Hads. Hivatal játékonysági számolócéduláit.

Házassági hírek. Csákváry Frigyes főpincér házassági ígnyet kötött Mackó Margit urleánnyal Nagyváradon.

Breiner József kolozsvári kávéház tulajdonos szép-miveltűsű lányát, Irént, július 21-én vezette oltárhoz Flór József érsekújvári gyógyszerész.

Ami van és ami nincs. — Ennek a „van és nincs” kérdésnek a köpenyegét — írta a multkor a *Fogadó* — egész bátran rá lehet huzni minden élelmicikre, minthogy mindegyiknél hasonló a helyzet. E hónap elejével pedig egyszerre csak hirt futott, hogy augusztus 5-től kezdve a közseginél és minden hennel, egész nap lehet zsirt venni és nem kell órák hosszát az isten meleg ege alatt kint az utcán ácsorogni a szegény asszony-népségnek. Szóval, az egyik „nincs” ellenkezője már bebizonyosodott, — van zsir.

APRÓ ESEMÉNYEK. Különleges étlapok. Nem vendéglői eset (ilyen fénytűző bolondériák csak „privát” helyen történhetnek). Egy pesti börtényárnak hat festő vendége volt s a börtény feleségasszonya, különösen meglepni akarván a piktorokat, a hat fogasból álló étrendet hatszor hat drb. cipőtalp nagyságu „börre” íratta föl a Mari szakácsnővel. — Ilyen ötlete is csak egy megkötyagosodott kontyosfejű nőnének lehet! — mondta egyik festő az étlapok láttára. — Egy árva rossz szót se, komé, — intette le egy másik festő társa. S indokolásul fölmutatta a cipellőt. . . . Likos volt mindkettőnek a talpa.

— **Mozognak az ukorkatermelők,** persze Nagykőrösön, abból a célból, hogy ott a termelés központjában egy olyan gyárat létesítsenek, amely az ukorka eltevését, savanyítását és befőzését eszközli, miáltal azokat a milliókat, melyeket most Ausztriában vágának zsebre, ők fogják megkeresni. Szóval, Znaiot és „társait” átakarják helyezni Nagykőrösre. Amit már rég megtehettek volna. — A szesz zár alá helyezéséről szóló régebbi rendeletet a vámkülföldi behozott égetett szeszestilokra is kiterjesztették Ausztriában. Jövőben tehát a vámkülföldi behozott likör, rum, konyak stb. forgalmát is a szeszkezpont irányítja. — **50 koronás serteskaraj.** Pásnecker János budai — Hidegkuti-ut — vendéglőst július elejével följelentette egy társaság, hogy 5 koronát számoltatott egy adag serteskaraj sültért. Az I. ker. kapitányság a vád beigazolása után árdragításért 50 kor. pénzbüntetésre ítélte Pásnecker. Elítelt fölmentésért, panaszosok pedig súlyosabb büntetésért föllebeztek. — **Drága a szilva,** hangzik mindenütt, így a mi iparunk terén is; a tulságos drágaság nagybaa megnehezíti beszerzését ennek a cikknek, ami pedig befőzés, aszalás és párolás szempontjából igen szoros összefüggésben van a vendéglői konyhák gazdaságával. A földmivelségi miniszteriumban is tudomás vettek a kérdéssről, s hogy a természet megmentsék a drágító uszorától, szilvaivá-teli és szilvaivá-főző-központokat akarnak létesíteni. Egyben a szilva és szilvaiz legmagasabb árát is megállapítani tervezik a háború tartamára — **Be-törtött fogott Bauer Gábor** vendéglős (Manca József, I. Pauler-u. 3. sz. a. vendéglős előde) üzletében, úgy éjjeli 2 órakor. Miután az ajtókat gondosan bezárta s rendőreket hívott, a betörtő lefogta s egy

kissé jól megpofozta. A gonosz fajzat, másnap a rendőrségen a kihallgatás alkalmával panaszt tett „önbíráskodás” miatt Bauer vendéglős ellen. Panaszát persze a sóhivataltól, őt pedig a börtönbe utasították.

Papírszalvéta beszerzése végett forduljanak a kartsáink a „Fogadó könyvnyomdához” Budapest, VIII., József-utca 56.)

Szomorú harcéri hír. Mayer Vilmos, a „Fogadó” kiadóhivatali tisztviselője szintén a mozgósításkor vonult be. Mayer V. honvédhuszár őrmester, állandóan kint van a harcteren, s onnan küldögette 3–4 hetenként, vagy amint ideje engedte, tábori értesítéseit. E hónap 4-én aztán szomorú tudósítás érkezett tőle. Ezt írta a mi szegény vörös ördögünk:

— Megtört szívvel tudatom, hogy kedves jó feleségem, július 29-én, négy napi betegeskedés után meghalt. Nagyon nehéz, szinte elviselhetetlen csapás rám néve . . .

Hát bizony, fájdalmas egy olyan kedves és hűséges élettársat elveszíteni. Mayer munkatársunk asszonykára, vérbéli székely és igazi jó gazdasszony volt. Júliusban mult egy éve, Budapesten járt, nyolc napi szabadságot élvező férjével s akkor azt terveztek, hogy a háború után egy kis és szebb fajta éttermet létesítsenek s bevezetik Budapesten az egyszerű, igazi jó erdélyi ételeket. Csak terve maradt. Lelkes tervezője, Mayer V. kedves felesége nem érthette meg szegény tervének kivételét. A második háborús esztendő végén férjének nagy fájdalmára és mindnyájunk szomorúságára, szöndesen elköltözött. Béke hamvaira.

Elismerő sorok. Előfizetőink köréből gyakran szoktunk kapni amolyan előismerő sorokat, sajtói működésünkről. Az ilyen, hol néhány, hol több sorra terjedő előismerést csak hallgatagon vettük mindig tudomásul s róluk azért se szoktunk említést tenni, mert az eféle közlésekből az a bizonyos önmagasztalás tetszik ki. A jelen esetben azonban kivételt teszünk s egyik régi előfizetőnknek a beküldött előfizetése kapcsán kifejezésre juttatott és ugyancsak őszinte lélekszerinti sorait fogjuk kisserkeszteni. Vargha Gyula, hődmézóvársárhelyi vendéglős kartsárunk róta az utalvány szelére ezeket a jellemző sorokat, ilyenformán:

Tisztelettel küldöm a második félévi előfizetést, a t. Szerkesztőségnek pedig köszönetemet nyilvánítom, amennyiben egy nekem, mint vendéglős társaimnak az ügyét minden külön anyagi érdek nélkül is és igazi őszinteséggel szíven viselik. Az igazság és a természet ősi törvénye szerint is a tisztá jellemet el kell ösmerni s ezt nekünk a mi Foga-dóknak minden tényében, minden cikkében módunk van tapasztalni. Igaz üdv! Vargha Gyula vendéglős, Hmvásárhely.

A mi katonáink.

— Háborús levelek. —

Vaskeresztes katonáink vitéz gárdája új taggal szaporodott. Az új vaskeresztes *Schaller* Bernát, a lippai Japán fogadó tulajdonosa, akinek az orosz harcteren e hónap elejével tüzték mellére a Vas-érdemkeresztet.

Az orosz harcteren heves csaták dultak hetek óta s ott végeznek kemény munkát a mi katonáink közül is sokan. *Németh* Nándor, önkéntes tizedes, a debreceni Angolkirálynő-fogadó gazdája, Németh András Aranybika-fogadós fia, szintén ott harcol hosszabb ideje. *Hajdu* Ede tüzemester, volt előpataki vendéglős, ugyancsak az orosz harcmezőn, Lipót bajor herceg arcvonalán küzdött; két súlyos lövést kapott és hosszabb időre szabadságolták. — *Barabás* Béla főpincér a beszarábiai harcteren fedezék beomlás következtében lábátörést szenvedett; a beszercebányai rokkant-osztaghoz nyert áthelyezést.

Borgida Farkas, a debreceni Royal-fogadó tulajdonosa is hetedik hónapja teljesít hábo-

rus szolgálatot. — A két Zeisler fivér, budapesti vendéglősök, továbbá *Katritz József* őrmester, vendéglős; *Kárpáti Kálmán* és *Tóth Kálmán* főpincérek a háború kezdete óta küzdenek az északi fronton. *Raisz Dénes* dombóvári vendéglős is ott harcolt; most Taskendben van mint orosz hadifogoly.

Szomorú hírünk is van: *Spliváló József* fővárosi vendéglős kartársunk fia a durazzói harcokban hősi halált halt.

Pacelt Rezső szakaszvezető, ki elejétől kezdve a harcokban dolgozik, Rokitnó nedves vidékéről ír s a tábori postaszámunk változását tudatja. Előző Fogadója — írja soraiban — előbbi címére ment s mielőtt hozzá jutott, nagy buzgalommal olvasták át ottani kartársai, akik egyben arról is értesítették, hogy most egy olyan harc előtt állnak, ahol sok muszka-fogolyra van kilátásuk; azután hosszabb szünetük lesz és már is intézkedtek, hogy e nyugalom idején mindegyik címre kapja és olvashassa Fogadóját. — Egyébként a harctéren inneni estuli ösmérők kartársának üdvözlét küldi a mi katonánk.

Hasznos tudnivalók.

Szilva befőzés.

Szép, kemény, egyenlő nagyságu vörös szilvákat rakunk egy tálba, kissé cukros vízzel leforrázzuk, befedjük s ha a szilva megfűt: tiszta üvegekbe rakjuk. Minden üveg szilvához tegyünk egy fél szegfűszeget és egy ugyanolyan nagyságu fahéjdarabot. A szilvára forró cukros vizet teszünk (és pedig nyolc üvegbe való vízbe egy kiló cukrot forralunk.) Kössük be az üvegeket és a szokott módon főzzük ki gőzben.

ÜZLETI HIREINK.

Figyelmeztetés. Azon t. előfizetőink, kik a „Fogadót” a megjelenés napján nem kapják meg, a kiadóbivatalt szíveskedjenek erről egy levelező-lapon értesíteni.

Cím változásoknál mindig írják ki pontosan előfizetőink, de különösen pincér előfizetőink a közelebbi címet (utca, házszám v. üzletcím), valamint azt is, hogy előzőleg hol voltak alkalmazásban?

Jó új-borok. A múlt évi rossz időjárás következtében alig volt vidék, ahol jó bor termett volna. „Ívített” képez a „Visontai és a Mátrahegyaljai Szőlőtelepek Borértékesítő r.-társ.”, melynek új borai minőség tekintetében még az eddigi termést is jóval fölülmulják.

Nyári vendéglők. Minthogy a világháború majdnem egész Európára és más világrészekre is kiterjed, a nyaraló és fürdőző közönség mindenütt otthon szorult s így a magyar közönség is a hazai fürdőhelyeket szálta meg és pedig zsúfolásig, mint a hirdások mondják. Aminek aztán az lett a következménye, hogy sok fővárosi vendég is itthon rekedt s ezek most Budapest gyönyörű nyaraló és kiránduló helyein eszközölköznek a nyaralást. Erre viszont készültek Budapest kiránduló vendéglősei, így:

Balás Anai Hűvösvölgynek ismert nagyvendéglőse, aki nagykiterjedésű üzletét még az évad elején egész újan rendezette; jó bora, jó konyhája lévén, a kirándulók állandóan nagy számmal látogatják.

Kellő Vilmos kartársunknak Mohai uti (Erzsébet királyné sósfürdő mellett) Fészek halász-csárdája is nagy átalakuláson ment át. A Kellő-nagyvendéglő rózsá- és más gyönyörű logói már szinte régen láttak anyit kirándulót mint az idén.

Váli Jakab volt Teréz-körúti vendéglős második éve bérlé már az Erzsébet királyné-fürdő nagyvendéglőjét; a nagykiterjedésű és újan rendezett üzlet

ugy vasárnap mint hétköznapokon tele van közönséggel.

Szabhegy szintén egyik lekedveltebb nyaralóhelyek a fővárosiaknak; itt Schlögl József Svábhegy-fogadója és étterme látja el a vendégek közönségét minden jóval.

A szemlőhegyi nagyvendéglő. A budai oldalnak óbudai részén van a Szemlőhegy, a fővárosnak egyik legszebb hegytája. Ádám és Frantz ezen a szép helyen létesítettek egy nagyszabású és pazar berendezésű vendéglőt. Minthogy könnyű szerrel lehet megközelíteni, a közönség szívesen és nagyszámmal keresi föl a szemlőt és ennek kellemes vendéglőjét.

A pesti oldalon Róna Gyula népligeti-nagyvendéglőjét (mely a nyár elején szintén nagy tatarozáson ment át) s ha távolabb akarnak menni — **Amment János** cinkotai-nagyitce nyári vendéglőit keresik föl nagyszámmal a kirándulók.

Paul Péter budafoki „Kutya villája”-ba is sok fővárosi népe jár ki, élvezésére a finom sült és paprikás halsnak, a kevésbé hamisított jó túrós csusza és más vendéglői jóknak.

Új vendéglő. Budapest a VI. Hajós-u. 11. sz. alatti házban **Miskolc Dénes** a régi gárdának ismert tagja egy elsőrendű vendéglőt nyitott. A két étterem és egy polgári helyiségből álló üzletét Miskolc kartársunk a mai igényeknek megfelelő nagy kényelemmel rendezte be és ünnepelesen e hónap elejével nyitotta meg.

Üzlet-vétel vagy átvétel alkalmával szokásos „vendéglő-átvételi” vagy „vendéglő-nyitási” értesítések és minden egyéb nyomtatványokat t. kartársaink a **Fogadó-nyomdában** (Budapest, József-utca 56. sz.) rendeljék meg.

Budapest a IV. ker. Veres Pálné-utca 1. sz. alatti hadtestparancsnokság épületében lévő katonai kázinó-vendéglő bérletét özv. **Kovács Kálmán** nyerte el. Az egy idő óta bezárt és újból megnyitott vendéglőjét a jófőztől ösmert új vendéglősné gazdája máris föllendítette.

17753. sz.

tan. 1916.

HIRDETMÉNY.

Szabadka sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 130 kgy./611 tan. 916. sz. alatt kelt határozata alapján a városi tanács közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező u. n. „Pest szálloda” épületében levő **szálloda-, étterem- és kávéház** helyiségeinek az **1917. évi május hó 1-től** számított 6 évi időtartamra történő bérbeadása céljából **1916. évi szeptember hó 5-én, d. e. 10 órakor** a városi székház tanácstermében nyilvános írásbeli versenytárgyalást tart.

Bérelni szándékozók borítékba zárt írásbeli ajánlataikat **1916. évi szeptember hó 4-ének d. e. 12 órájáig** a városi tanács iktatóhivatalában nyújthatják be.

A vállalati feltételek és az ajánlati minta a délelőtti hivatalos órák alatt a városi tanács gazdasági ügyosztályában tekinthetők meg, amelyek a város területén kívül lakó érdeklődőknek — kérelmükre — díjmentesen meg is küldetnek.

A bérlet tárgyát képező szálloda, étterem és kávéház helyiségei akár együttesen, akár külön-külön, akár pedig azokból kettő-kettő csoportosítva is bérbe vehetők.

A helyiségeknek a külön-külön történő bérbeadásánál alapul szolgáló elosztási terv ugyancsak a délelőtti hivatalos órák alatt a városi mérnöki hivatalnál tekinthetők meg.

Az ajánlat benyújtásánál a megállapított ajánlati minta használata kötelezhető.

Ajánlattevők tartoznak az ajánlat benyújtására nézve fentebb meghatározott időpontig a megajánlott bérleti összeg legalább 25% (huszonöt százalékát) bánatpénz gyanánt készpénzben, vagy biztosítékképes érték-papirokban a város házipénztárába letétbe helyezni.

A törvényhatósági bizottság fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, az ajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson és az ajánlattevők ajánlataikkal ezen bizottság jogérvényes döntéséig kötelezettségben maradnak.

Szabadkán, 1916. évi augusztus 2-án tartott tanácsülésben.

A városi tanács.

KERESTETNEK. T. olvasóinkat kérjük, hogy az alább keresett címek hollettét, kártársi szivességből, a megtudni óhajtokkal egy levelezőlapra közöljék. **Monus Imre** éthordó tudassa hollettét **Flegár János** főpincérről, Kassa, Európa-fogadó.

Lakás- és helyváltozásukat jelentő t. pincér-előfizetőink az új címmel kapcsolatban **volt lakhelyüket** (hogy előbb hol voltak?) szintén sziveskedjenek megírni. Fogadókiadóhivatala, Bpest, Gyulai Pál-u. 9.

HELYVÁLTOZÁSOK. **Stracinger Károly** Lppán a Japán-fogadó és vendéglő üzletvezetői állását tölti be. **Erdőssy Kálmán** Érsekújváron a Vasuti vendéglő (I. II. oszt. étt.) főp. állását foglalta el. **Heinzelmayr Pál** Zomborban a Vadász-kürt fogadó főp. állását töltötte be. **Hönig Ferenc** Cegléden a Vasuti vendéglő (I. II. oszt. étt.) főp. állását foglalta el. **Vizakna-fürdő** a Kincstári-étteremben **Vandics János** a főp. (nem a fizezőt) állását tölti be. Vele mint éth. működnek: **Gondár Lajos**, **Farkas Márton**, **Csiszár Antal**, **Rampa Miklós**, **Mackó Béla** és **Polcsán István** Körmenten a Korona-fogadó étt. m. főp. állását **Kozma István** foglalta el. Debrecenben az Aranybika fogadó kávéháza főp. állását **Nuszbari Árpád** és **Gazdag József** töltik be. U. it a Royal kávéház főp. állását **Nyírsztor János** töltötte be. Nagyváradon a Rimanóci étterem főp. állását **Ujlaky János** foglalta el. Mellette m. éthordók **Radler János** és **Mark Endre** működnek. U. it a Kárpáti-étterem főp. állását **Csikváry Frigyes** tölti be. Kolozsváron a Rác-étterem főp. állását **Weber József** foglalta el. A Bristol-kávéház főp. állását **Ulmann József** tölti be. Grosz Sándor az Európa-kávéház főp. állását töltötte be. **Borbáth Lajos** a Kikaker-kávéház főp. állását újól elfoglalta.

Szálloda bérbeadás

Keszthelyen, a város közepén, a főtéren levő Hungária szálloda, az emeleten 20 szobával, földszinten nagy kávéházzal és étteremmel, egy nagyteremmel, mely színi előadások és táncmulatságok tartására is alkalmas, továbbá nyári étkezőül szolgáló nagy kerthelyiséggel, végül istállóval, nagy kocsiszinnel, nagy pincével és megfelelő mellékhelyiségekkel 1917. május 1-re kiadó. A város a Balaton partján, Hévíz gyógyfürdőtől fél órányira fekszik és nagy idegenforgalommal bír. Bővebbet a tulajdonosnál **Keszthely Balaton-u. 6. Bárány Bothmer Eugen.**

Kosinsky Viktor tokajhegyaljai szőlőgazdaságában mintegy 50 hl. 1906. évi

Sajáttermésű aszúbor

és 30 hl. sajátfőzésű 12 éves egálizált **cognac** eladó. Minták ára bérmentve egy-egy korona. Megkeresések és ajánlatok **Kosinsky Viktorhoz**, Budapest, I. ker., Hieronymi-utca 58. intézendők.

Házasság.

28 éves teljesen hadmentes vasuti vendéglős, izr. vallású, nősilni óhaját egy nagyobb szabású fővárosi vendéglő átvétele céljából. Hozománya a saját vagyoni viszonyainak megfelelő: 35-40 ezer korona kívánatik. Levélek fényképpel és dupla borítékban „Szerecsens házasság” jelleggel a Fogadó kiadóhivatalába intézendők. 1-2

PAPIRSZALVÉTA különböző minőségűben és jutányos áron szerezhető be: „Fogadó-nyomdák”-ban, Budapest, VIII., József-utca 56.

1004
1916

Árverési hirdetés.

Kapoly község képviselő testületének I. évi június 15-én kelt felhatalmazása folytán közhirrre teszem, hogy a község tulajdonát képező **nagy kocsmá** épület az összes mellékhelyiségekkel együtt **1917. január 1-étől** kezdődőleg 3 évre, Kapoly községhezánál, **1916. szeptember hó 7-én d. e. 9 órakor** tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár 500 korona, melynek 10 százaléka az árverés megkezdése előtt bánatpénzül leteendő.

Egyéb feltételek nálam megtudhatók.

Bálványos (Somogym.) 1916 július 24.

Aigner Dénes
körjegyző.

Eladó vendéglő.

Alkalmi vétel.

32 000 lakosú alföldi városban, megye székhelyén, az ipartestület közvetlen szomszédságában, egy újonnan épült modern **vendéglő**, joggal együtt, kedvező feltételekkel, kevés pénzzel megvehető, esetleg berendezéssel is. Cím a „Fogadó” kiadóhivatalában. 3-3

A vendéglői iparban

teljesen képzett szakember, keres megfelelő állást; ajánlkozik üzletvezetőnek vagy jobb forgalom vendéglőt v. sőttest számolásra elfogadna. Szíves megkeresések „Jó szakember”-nek e lap kiadóhivatalába intézendők. 2-2

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

Azon t. előfizetői, a kők hozzáink intértet levelekre választ nem kaptak; jelen rovatunkban találhatják meg a felelő választ Csakis előfizetőinknek válaszolunk.

J. T. Temesvár. A Fogadó előző számaiban kifejezésre van már juttatva a kérdés, amelynek szép megvalósodását a mi szakmánkhöz tartozók közreműködésével fogja biztosítani a Hads. Hivatal. A jótékonyág eme szép és nemes munkájában ennélfogva minden szakember részt vehet és erre vonatkozó megbízást, illetve utasítást ön is fog kapni. Mielőtt azonban ezt kézhez venné, olvassa el és tanulmányozza át figyelmesen a H. Hivatalnak mai számunkban közölt tájékoztató felhívását, mely a nemes ügygel kapcsolatos teendőkről ösmerteti és ugyanezen hívja föl az ottani ösmertős és ez ügyben ugyancsak részt venni óhajtó kártársai figyelmét is. A mult hónapai számok már eleve elküldték címére. Szíves üdv. — **V. K. hegyes.** Hogy nem a legjobb, azt már más szavakapok is elősmerték s ennek egy hasonló alkalommal ez a lap is kifejezést adott. De hát, törvényről van szó s mást nem lehet tenni, mint be kell tartani. — **Az 1910. „V. Nap-tára”** teljesen tartalmazza. Üdv! — **H. M. Sajnos.** A jelzett árhoz hasonló olcsósággal itt semmiféle gyűmölcsöt se lehet vásárolni. A jelzett mennyiséget a kinált árért minden tévovázás nélkül vásárolja meg. — **D. szkv. Harcér.** Előle csomagot utánétél tábori postán nem lehet küldeni. A kívánt lapok a mestanival egyetemben elküldtetek. Üdv. — **A. F. K. vásár.** Azokról az árakról meg mit se lehet hallani. Ha időseztől lesz, lapunk ösmerteti fogja, ugy amint eddig is rendszeren foglalkozott a szűrettel kapcsolatos kérdésekkel. — **G. B. rékás.** Majd csak a háború után fog megjelenni. Forduljon a Fogadó-nyomdához (József-utca 56.) ha ott nem volna is meg, befogják szereti. — **Kocsmáros Sz. Baranya.** Minthogy több kocsmáros szükségletet abból az ugynevezett szövetkezeti raktárból kapja s miután a raktáros u. ott. kismértékben árusítást is folytat, nagyban módosul a kérdés s így azt tanácsoljuk, hogy ez ügyben kérjék ki az illetékes pénzügyigazgatóság véleményét s ha szükséges (valószínűleg az is lesz) nyomban kérelmezzék az engedélyt. Másik kérdésben helyesen jártak el. — **M. y. Kolozsvár.** Kis számozott papírlapot tesznek a tálcarra s legfőbbben így biztosítják maguknak a borra valónak járó rézpénzt. Próbálja meg ön is ezt a módszert. Lap újól ment. — **L. P. Veszprém.** Azok az ov. benők rézpénzt tönkre mentek, rézpénzt becsuktak, szóval a háború alatt elpárologtak. (Ezt pgyan tehették volna azelőtt is). Lap küldve lett. **Szűvetség, Eperjes.** Főnt is azt mondják, hogy bejelentés és iparengedély megszerzése szükséges. Szóval, így értelmezik ott is a rendeletet. — **K. J. Harcér.** Új cím kiigazítás eszközöire, elkallódott lap pótlva: előf. értesítésért köszönet és hasonló szíves üdv! — **G. D. Bécs.** Az olyan esetek, mint az öné is, igazolják a Fogadónak a magyar és az idegen főzésre vonatkozó írásait. Erről az esetről különben fogunk még beszélgetni, valamelyik közelebbi számunkban. A régi lapküldés beszüntetését az új cím állandósítása-ával eszközölték Üdvözlünk! — **T. P. Szatmar.** Hiányzó — és bizonyára más vasutirány-ka-ba osztott — aug. 1. számot pótolta kiadóhivatalunk. Üdv!

Üzletvezetőt

keresek **Tapolcán** a „Pannonia”-szálló vezetésére. Elsőrangú szálló 20 szobával, villanyvilágítás, vízvezeték, központi fűtéssel, étterem és nagy teremmel. A konyha vezetését saját rezsiiben vállalhatja. Csinos külsejű (keresztény) szakemberek nyujtsák be ajánlataikat **Frisch László** háztulajdonos és szőlőbirtokoshoz **Tapolcán** (Zala m.) 2-3

Luh-Erzsébet gyógyforrás.

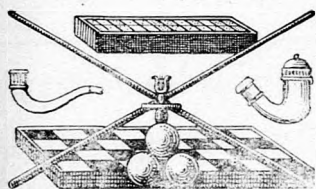
Borral a legjobb fröccs!

Kitűnő ízű, igen üdítő ásványvíz. Bor, cognac vagy citromsavval vegyítve.

Orvosi szaktekintélyektől melegen ajánlva **gyomor-bántalmak, étvágytalanság, gyomorégés, köhögés, vérszegénység, tüdőbaj és vérköpések** eseteiben.

Megrendelhető

Schönborn Buchheim gróf urad. ásványvizeinek bérletőségénél, Szolyva.

Novágh Károly mű- és diszmű-esztergályos

Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 3. (Első Hazai Takarékpénztárral szemben)

Ajánlja saját készítményű **elefántcsont-teke (billiárd) golyók, dákok, sakk, dominó, lignum santum-golyók, bábuk, sétatotok, takték- és borostyánkő dohánnyó-eszközöket stb. nagy választékban. — Billiárd-golyók esztérgályozása, dákok, sakk és dominó javítása olcsó árszámitással, pontos határidőre való szállítással — elfogadtnak.**

Kortyantó.

Háborus feleség.

Szerényi népfőlkölő 14 napi szabadságot kapott, haza is utazott, de már negyedik napra jelentkezett a századnál.

— Meg van maga kerülvé Szerényi — fogadja ilyen nem épen barátságos szavakkal az őrmester — hisz magának még vagy tizenegy nap szabadsága van.

— Tudom őrmester ur, de nem bírtam ki tovább otthon, az asszony egész pokollá tette az életemet; mindig veszekedett és háborúskodott velem... Adta okát jelentkezésének Szerényi nfi.

Diplomata asszony.

— Te mindig pirongatsz, hogy elhanyagolom a konyhagazdaságot, hogy nem gondoskodom elég gyümölcs-befőtről, uborka, paradicsom stb. eltevéséről, holott pedig én szívesen töltöttem meg ilyen-mivel a kamarát, de a háború alatt olyan drága minden, hogy szinte borzasztó s te mindent nem látod be...

— Hogy ne látnám, sőt azt is belátom, kiváltképen ha a háború előtti üres kamarádra is gondolok, hogy az ántant diplomáciája se valami sokkal több, mint te vagy, drága feleségem! — mondotta gyengéden Szorgosi vendégfőlkölő.

Leszereléskor

50.000 (ötvenezer) korona keresetért

biztosító vendégfőlkölő 8 szobás fogadóval (szállodával) Egerben, a pályaudvarnál, rengeteg katonaság gépöntőjén, óriási idegenforgalommal, 5000 korona lakbérrel, 1000 korona havonkénti tiszta haszonnal, vezetés hiánya miatt 20.000 koronáért eladó — felével átvethető. Főmly nagy családnak biztos vagyonserzést nyújt. Esetleg egy városi házzal elcserélhető. Értekezhetni **Bary József** fogadótulajdonosnál Egerben.

Feleség keresetetik.

Házias nevelésű és jövekölsű leányt vagy özvegyet, felekezeti tekintet nélkül, házastársul keres szakavatott vidéki vendégfőlkölő, szabadellvi gondolkodású és intelligens izr. férfiu. Esetleg be is nősilne. Üzleti befektetés céljából 8-10 ezer korona hozomány megkivántatik. Jó feleség szorgalmas, jó férjet nyer benne. Levelek „**Vendégfőlkölő Felsőreg** (Tolna m.) „Bandi vendégfőlkölő” intéződnök. 2-2

Brunovszky Károly

hygienikusjatekkártya tisztító intézete.

Budapest, Szétele ay-u. 16.

A t. olvasók a „Fogadó” hirdetési rovatát is figyelemmel olvassák át.

Deák Odönné

elsőrangú női ruhaterme

Bpest, Rákóczi-ut 19. sz. félem. 16

elváall minden e szakmába vágó munkákaat leggygyserűbbtől a legfényesebb kivitelig. A szakmához tartozó urnéknek és urleányoknak — **örkedvezmény.**

Tisztelettel Deákkné.

Hektográf-

lapok, ténták, készülékek stb. az étlapsokszorosításhoz való cikkek legolcsóbban beszerezhetők

a Fogadó-nyomdában, VIII., József-utca 56. sz.

Szállodások és vendégfőlkölő urak figyelmébe!

Páratlan olcsó ajánlat

vászson és damaszt árukban

	Kor. érték	
Lenvászson lepedő 220 140	—	drbja 14.
Kárpáti „ 230 150	—	15.
Damast abrosz „ 150 150	—	8.
„ 150 180	—	9.
„ 150 220	—	10.
„ 150 300	—	12.
Kerti abrosz minden színben	—	6.50
Nehéz damast szalvetta 60 60	—	14.
„ 65 65	—	16.
„ 70 70	—	18.
Ajour kávé-szalvetta	—	8.50
Damast törülköző 60 120	—	24.
Dupla damast „ 60 130	—	27.
Párnahuzat 88 76	—	drbja 5.50
Vászson paplanhuzat 130 180	—	12.50
Pincér kendő	—	7.
Vászson pohár és edénytörő	—	10.
Vászson pohár és edénytörő	—	16.

DEUTSCH FERENC

vászson és damast áruháza szállodások és vendégfőlkölő szállítója

Budapest, VIII., Muzeum-körut 10. Alapítási év 1895. Telefon József 4-60.

SAJT

Többféle kemény és lágy sajtot legfinomabb minőségben gyárt, továbbá eredeti emmentháliban állandóan nagy raktárt árt:

Stauffer és Fiai

nyugatmagyarországi sajtgyárak Rőpcelak.

Vendégfőlkölő- és kávéházi cikkek olcsó beszerzése

„Fogadó-nyomda” Budapest, VIII., József-utca 56. sz. Telefon szám: 39-70.

Szűlt vidékre utánvét mellett: „papírszalvétát”, — fogvájót, — hektográf-lapokat és ténták, kártyatáblát, kretát, szivacsot, dákokretát, dákokbört s ragasztót; szalmaszálakat söntés-, konyha- és kávéházi ivatek, bon-blokkokat és minden szükséges üzleti cikket.

Az „ARTESIA” r-t.

ILONA

űdítő vize

legyen mindennapi italod!

Megrendelhető:

„ARTESIA” R-T-nál BUDAPEST.

TELEFON 50-72.

Állandó borvásár.

Azon t. vendégfőlkölő kártársak, kiknek mőri borra van szükségük, forduljanak hozzám teljes bizalommal. Stoffer Mihály vendégfőlkölő Mór.

Bőcő gő József Korona-fogadója és

„Pannónia” kávéháza, Miskolc. Kávéház, elsőrendű éttermek, sörcsarnok. Magyar konyha, kitűnő borok.

Magyar Paizs.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Zalagerseg. — A Magyar Paizs erős szikimő, ügyesen heilap, magyar ipart, honi terméket: meg magyar szellemet terjeszt minden tőren. — Évi előfizetési ára 4 korona. (Legolcsóbb lap). Szerkesztő: Borbély György és Horváth Lajos Zalagersegben.

Kiss Ernő Korona-fogadója

Magyarizsa — a város központján. Étterem sörcsarnok, kávéház, szép nyári udvar kerti — vendégfőlkölő. — Magyar konyha. — Kitűnő fajborok

Bor eladás.

200 hektoliter zöld-fehér rizling 100 hektoliter baranyai világos siller eladó. 3-3

Érdeklődők forduljanak ezen címhez: Zombor, Színház („Elefánt”) szálloda.

Német nyelv megtanulása magánuton

A német nyelv tudására fogadó és vendégfőlkölőtulajdonosoknak és alkalmazottaknak feltétlenül szükségük van. Dr. Ince Henrik német nyelvtanából mindenki gyorsan és alaposan megtanulhat tanító nélkül németül. Az új kiadásban most megjelent kitűnő könyv ára 2 korona (utánvételt 2 kor. 55 fill.) Megrendelési cím: Magyar könyvkiadó Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 23.

Kiváló új fajborok!

Meghívás.

Ó borok nagy választékban!

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek ■ Borértékesítő ■ RészvénytársaságaAlapító: Nagyméltósága Dr. KALLAY ZOLTÁN v. b. t. t., Hevesvárm főispánja.
Igazgatóság székhelye: **GYÖNGYÖS** (Főter, Lubyház, Új bankpalota).

Sürgőnycim: Postafiók 42. sz. Telefon 99. sz. Visontama tra

Hazánk legnagyobb termő hegyi oltvány szőlőtelepei:
Beültetett terület 540 hold. Évi termés 12,000 Hltr.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pincészetének megtekintésére, szükségletük méltányos árbani, idejekorán való biztosítása céljából.

Borfajok: Mézes, Ezerjő, Rizling, Furmint (Som), Hárslevelű, Muskát-Otonell, Chasselas, Kövidinka, Pozsonyi, Erdei, Mustos, Madelaine, Kadarka, Otello, Oportó, Burgundi, Kabernet.

1916-ra szóló

Vendéglősök Naptára

megjelent. A fogadós és vendéglősiiparhoz tartozók ne mulasszák el ezt a fontos szakkönyvet megrendelni. A „Vendéglősök Naptára” ára — 3 korona 20 fillér.

Megrendelhető:

Fogadó kiadóhivatala:

Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Vendéglősök, kocsmárosok és kávéások figyelmébe!

Üveg és porcellán áruk nagy választékban és eredeti gyári áron kaphatók ifj. **GRÜNWALD MÓR** üveg- és porcellán nagy raktárában Bpest, IV., Ferenc József-rakpart 6. (a Ferenc József-híd közelében.)

KENYÉRZACSKÓ

kenyér, kifli és egyéb száraz sütemény higiénikus megőrzésére. Minden vendéglőben nélkülözhetetlen. Megrendelhetők: Fogadó-nyomda, Budapest, VIII., József-utca 56.

Figyelemztetés! T. olvasóink ne csak a „vezércikket és egyéb közleményeket olvassák el hanem figyelemmel böngésszék át a hirdetés-rovatot is

Pincérek figyelmébe!

Fő- és fizetőpincérek, kiknek oldal-zseblárca (papírpénz), vagy (apró- és ezüstpénz számára) pincértáskára van szükségük, amelynek feneke nincs beillesztve, hanem a felső rész az aljával egy darabból készült, — a legutányosabb árak mellett — szerezhetik be:

Molnár Vilmos

serfőzőgyárossná, BUDAPEST, IV., Károly-körút 28. (Központi városkasz.)
Képes árjegyzék bérmentve

HERRMANN J. L. R.T.

cs. és kir. udvari szállító

1819. évben alapított országos szabad. Alpacca-, Chinaezüst- és fémáru-gyáranak főraktára:

BUDAPEST, IV. KER., VACI-UTCA 8. SZ.

(Raktárak: Bécs, Gráz, Prága és Triestben.)

Nagy választék legszolidább kivitelű tárgyakból Szállodák, Vendéglők, Kávéházak és háziartások részére.

S Z A K K Ö N Y V E K

A „Vendéglősök Naptára” előző évfolyamai az alábbi kedvezményes áron szerezhetők be:

1909 és 1911 évf. „Vendéglősök Naptára” mely szakkiadványok különösen a borkezelési és pincei teendőkre nézve tartalmaznak fontos tudnivalókat, egyenkint rendelve . . . 1 K 10 fill. és együttesen rendelve, a kettő . . . 1 K 80 fill.

1912 és 1913 évf. „Vendéglősök Naptára” mely szakkiadványok a különböző közhasznú részekén kívül az „Etel szótárt” tartalmazza, egyenkint . . . 1 K 60 fill. és együttesen rendelve . . . 2 K 80 fill.

1914 és 1915 évf. „Vendéglősök Naptára” egyenkint . . . 2 K — fill. és együtt rendelve . . . 3 K 50 fill.

Megrendelések: Fogadó kiadóhivatala, Bpest, VIII., Gyulai Pál-u. 9. intézendők.

Átadó vasuti vendéglő.

Dunántúli vasuti vendéglő csatládi okokból átadó. A teljesen felszerelt üzlet átvételéhez 20 (husz) ezer korona szükséges. Cím a kiadóhivatalban. 1—2

Eredeti Svayci Kek

elsőrendű minőségben, legjobb tea süteményt szállít legolcsóbb ered. 20 kilós ládákban

Stauffer és Fiai Répcelak.